

Словаччина «на дотик»:

піднятись у гори, зануритись у мінеральні води й скуштувати сиру на вівчарській фермі

Здивувати подорожніх, до того ж журналістів, у наш час досить непросто. Вже перевідано багато країн, уже знаєш, які пляжі на березі Середземного чи Червоного моря зручніші, де в Брюсселі розстиляється килим із живих бегоній і де в Празі варять найсмачніше живе пиво...

Мабуть, саме тому Київська спілка журналістів та її невтомний відповідальний секретар за посадою й ентузіаст за покликанням Алла Малієнко

запропонували «акулам пера, мікрофона й об'єктива» досить нестандартну подорож до Словаччини: фактично цікаві місця країни треба було пройти «власноніж» і спробувати «на доторк». Без гламуру й обліку готельних зірок, а саме так, як ми потім пишемо на шпальтах: «перевірено на собі».

сніг? Ну, знаєте, зі снігом кожен може одержати задоволення на засніжених гірських стежках, а от без нього спробувати, золоті осені.

Ми спробували. Пройшли пішки чарівними краєвидами, подумки піднялися на найвищий трамплін, відважно звідти стрибнули й та-а-ак віртуозно скотилися (теж подумки) з гори над тим самим Штребським плесом (себто озером), що фінішували після уявно-засніжених трас аж у гарячих ключах термального басейну Бешенев. А от гарячі води – це вже не подумки, нас справді привезли до заманливо паруючих купалень. І яке ж то було блаженство!.. Хочеш – із прохолодної води пірнаєш у сусідньому басейні в 42 градуси, або з прозорої – у рудувато-рожеву, себто збагачену сіркою. Підводні гейзери, водоспади, масажні струмені просто зі стін басейнів... Година-півтори такого релаксу – і ти знову готовий штурмувати вершини.

***

«Готові? Тоді вперед, на вершину!» – благословив нас наступного ранку наш господар і власник гірського готелю «Сулова хата» Роман. І очолив піший похід.

Суловські скелі, можливо, й не такі популярні серед прихильників гірського туризму, як Татри, зате вже краси їм не позичати. І романтики. «Готична брама», «Сова й совеня», «Сплячий динозавр», скам'янілий гриб «Сморчек»... Підіймаєшся гірськими стежинами, оглядаєш скелі з різних ракурсів – і здогадуєшся, чому цим кам'яним велетням дали такі цікаві назви. А гостинне сонце й золото та оксамит

на деревах щокроку примножують захоплення.

Брада – найвища вершина в цих околицях, яку нам пропонувалося підкорити і, як її ще називають, доміанта Суловських скель та навколишньої долини, – поступається нашій Говерлі. «Всього лише 815 метрів над рівнем моря» – так цілком міг подумати той, хто споглядав за нашою журналістською валкою знизу. Але нехай це залишиться на їхній совісті, бо для учасників із кожним кроком ці метри важчали й чомусь видовжувалися, тож до вершини Бради дісталися не всі.

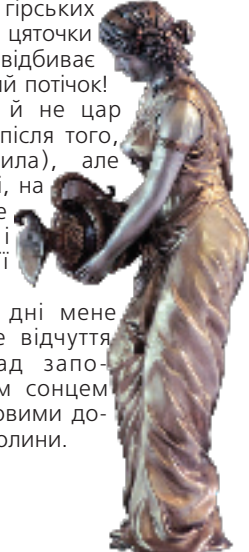
Першим ступив на найвищу її точку власкор «Радіо Свобода» Микола Закалюжний. Власне, не ступив, а просто збіг з розгону – такий винайшов спосіб. Інші наслідували його приклад по-різному. Ми, приміром, із нашим фотокореспондентом Миколою Білокопитовим піднялися традиційно, хапаючись за кам'яні виступи. Озираючись – і подих враз перехопило: синя безодня небес, зелена – гірських схилів і полонин, білі цяточки отари далеко внизу, відбиває сонячні скалки срібний потічок! Людина, можливо, й не цар природи (особливо після того, що вона з нею зробила), але на найвищій вершині, на 815 метрів ближче до сонця, мимохіть і справді почувашся її вінцем...

У найпохмуріші дні мене відтепер зігріватиме відчуття майже польоту над заповненими безмежним сонцем оксамитово-смагдовими долинами Суловської долини.

56

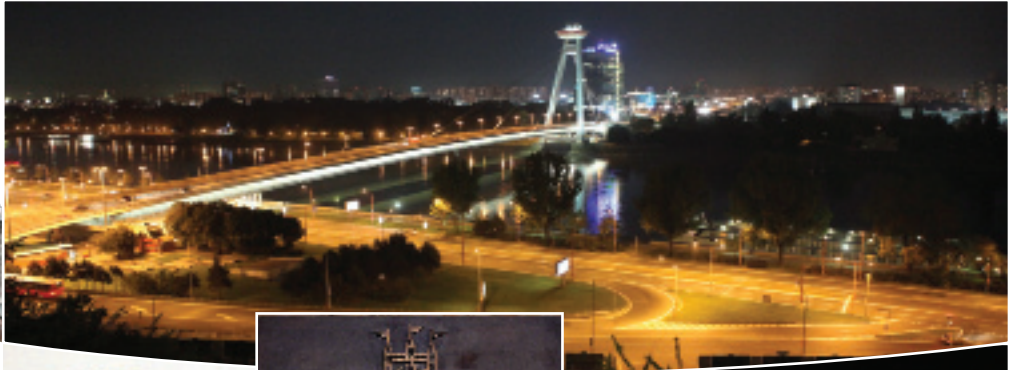
Нас зустрів після перетину кордону Роман Валко (ну, і хто ще не вірить, що в наших народів спільне коріння?), словацький бізнесмен і журналіст, давній друг головного редактора газети «Експрес-об'ява» Віктора Шпака. Звісно, як кожному патріоту, Роману хотілося показати нам найкращі місця своєї чарівної країни. Тому першим об'єктом, на який ступили 80 українських журналістських ніг, стали легендарні Високі Татри, а точніше – відомий гірськолижний курорт Штребське плесо. Що,

***

Відвідини Відня і нічної Братислави – це окрема сторінка нашої подорожі, яку в кілька абзаців нізащо не вбереш. Міста ці великі й величні, тож у кожному з них найперше хотілося відкрутити час на два століття назад і, завершиши відвідчуття причетності, торкнутися старовини, почути її й проїнятися нею. Водночас вражаюча нічна панорама Братислави з найвищої точки міста – оглядового майданчика біля словацького парламенту – була б неможливою два століття тому, бо ж де їм тоді було взяти стільки вогнів, якими нині перевиті мости через Дунай і заткане все місто та від яких неможливо відірвати очей?

***

«Ой, ні, це не для мене» – так оцінювали пункт нашої програми «сплав на плотах по річці Вах» більшість жінок нашої групи. Як навмисне, і ранок того дня видався похмурим і вітряним, тож не надто широка річка Вах, спінена хвилями, видавалася мало не половиною Дніпра.

Але гостинні плотогони, вбрані ну достеменно, як західноукраїнські гуцули, зручно обладнані дерев'яними лавами плоти і, зрештою, професійна гідність змусили таки багатьох зважитися й ступити на туго зв'язані колоди.

І ми ні на мить про це не пошкодували. Бо хвилин за десять із-за хмар визирнуло сонце (мабуть, оцінило нашу сміливість), ми проминали старовинні замки неймовірної краси, розташовані на узвишсях обабіч ріки, хлопці-плотогони охоче давали всім бажаним покермувати, а стількох українських пісень, які ми згадали за ті півгодини сплавляння, включаючи шкільний та дитсадківський репертуар, річка Вах точно не чула за всю свою історію.

А за кілька годин на справжній фермі ми вже куштували десяток різновидів овечого сиру, медо-

ве вино, фотографувалися з гусьми, які з таким гонором обходили свої володіння, що було очевидним – про таку річ, як загорожа, вони й уявлення не мають. За своїми загорожами у цей час підживлялися чимось смаченьким корови, коні, вівці й інша добре влаштована живність.

***

Маємо зізнатися, що термальних вод у нас було ще не одне джерело, і гірськолижних курортів також, і по старовинних замках ми трохи помандрували. І, як це завжди буває, останнього дня спохопилися: от би ще оте побачити, туди б завітати...

А все ж це – майже поруч, від Ужгорода палицею докинеш. І ця словацька Європа якась така, майже домашня, гостинна і привітна, із зрозумілою мовою і не завжди зрозумілим рівнем чистоти, ввічливості, люб'язності й усміхненості.

Але тішить, що ми завжди можемо туди повернутись, а ті, хто не був, – завжди поїхати. Двері «Сулової хати» Романа Валка гостинно відчинені для всіх друзів з України. Ми це перевірили на собі.

Зоя ШАРИКОВА.
Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

